

Dr. Gáts Lajos és Káposztássy Gyula – híres magyar gyógyszerészek ők is

Az interneten bukkantam rá az MGYTT elérhetőségére. A híres (rég) magyar gyógyszerészek névsorában megtaláltam apai nagypapám **dr. Gáts Lajos** nevét.

Nagy örömmel olvastam a róla írtakat. Sajnos családi okok miatt csak egyszer találkoztam Kaposváron "Nagyapókával" kb.4-5 éves koromban, de a szakállának illatát a mai napig érzem. Egy fényképem is van róla, szép ember volt és hát ami ennél fontosabb, jó is, ahogy hallottam és most Önöknél is olvastam. Gyógyszertára tudomásom szerint a mai napig gyógyszertárként működik Kaposvár központjában. 2 menyé is ott él még a városban Gáts Tiborné és Gáts Andrásné.

A romantikus történet azonban itt nem ér véget!

Anyai nagypapám is gyógyszerész volt. A neve **Káposztássy Gyula** (szlovákul **Július Káposztássy**) 1885. március 17-én született és 1979. július 20-án halt meg Szlovákiában, Rimaszombatban (ma Rimavská Sobota).

Saját építésű szépséges háza és benne a gyógyszertár azonban Kékkön volt (Felvidéken), ma Modry Kamen, Szlovákia.

Pár éve jártam a néhai falucskában és az épület szépen felújítva, de kiváló állapotban áll az azóta várossá nyilvánított helységben, sajnos jelenleg lakatlanul. A neve **Dom nad potokom (Ház a patak felett)** így hirdette pár éve egy ingatlanos szlovák cég, és ez van a házon egy táblán is. A híres ú.n. Balassi váron kívül ez a legszebb épület a helységben és ez nem elfogultság!

A kékkői ház mai állapotában (Dom nad potokom címen található jelenleg)

Mivel Nagypapámék neveltek 1956-ig, sok szép emlékem maradt. A gyógyszertár gyönyörűen volt berendezve, lent az alagsorban óriási raktár volt teli gyógyszertári dolgokkal. A gyógyszertár mellett volt Nagypapa utcára nyíló dolgozószobája, ő 0-24 óráig ügyeletben volt mindig. Jöttek hozzá mindenhol a környező falvakból is mindenféle tünettel, tanácsot adott, gyógyított, állatorvos hiányában még állatokkal kapcsolatosan is tudott érdemben javaslatokat adni. Amúgy rajongott az állatokért, amikor volt egy szusszanásnyi ideje jártuk az erdőt és mesélt mindenféléről, a gyógynövényekről, az európai, de még a távoli afrikai, ázsiai állatokról is. Volt egy bernáthegyi, nagyon szelíd, családtagként élő kutyusunk is.

Nagyon szerette az embereket, jól beszélt szlovákul, németül, olyan jóságos volt, mint pl. dr. Albert Schweitzer, csak éppen nem tudott zenélni....

Mindenkit szeretett és mindenki szerette.

A környéken ő volt akkoriban az egyedüli "egészségügyi" ember, azaz orvos és gyógyszerész is egyszemélyben. Láttam sebet is kötözni, mindenkire volt sok kedves, megnyugtató szava. Ha azonban úgy látta, továbbküldte a gyógyulásra vágyókat Losoncra (ma Lucenec), vagy más nagyobb városba, bár a közlekedés igen körülményes volt még akkoriban.

Ezt már ő mesélte el nekem, amikor nagyobbacska lettem:

1950-ben egyik este megjelent 2 munkásruhás férfi és szóban, igen kemény, ellentmondást nem tűrő hangon röviden közölte, hogy 1 (egy!) hét alatt költözzünk el/ ki "bárhová", de csak 1 kis teherautónyi holmit vihetünk magunkkal. Papírt nem hoztak erről az ú.n. SOS államosításról.

Törékeny fizikumú, ám lelkileg erős Nagypapám ezután zokogva jött be és pakolni kezdtek Nagymamával. Én ebből semmit sem értettem, csak a könnyeket láttam egyre mélyebb folyamdá nőni a pár nap alatt.....

Elköltöztünk a kitűzött határidőre, szinte minden értéket hátrahagyva, no és a teljes gyógyszertárat, mint a legfőbb családi KINCSET.

Káposztássy Gyula 1978-ban látogatóban az államosított háza kertjében

Rimaszombatba (Rimavská Sobota) teherautóztunk, ahol Nagypapám már orvos-özvegy nővére élt egy házban egyedül. Ő fogadott be minket 2 szobába. Az egyik volt a konyha-fürdőnk, a másik a lakószobánk. Itt éltünk 3-an hosszú évekig (én 1955-ig, nagyszüleim halálukig) **nagyon nehéz anyagi körülmények között!**

Nagypapa a városi 2 gyógyszertárban mindenfélét elvállalt, folyamatosan éjjeli ügyeket is, nem számolta a munkaóráit soha. Igen sokat utazott az akkori Csehszlovákiában a szlovák területek

városaiba rendszeresen helyettesíteni. Nemcsak azért, hogy eltartsa feleségét és engem, a kis unokáját, hanem azért is, mert imádta a hivatását.

A városban hamar megszerették, emlékszem, amikor az utcán együtt mentünk folyamatosan köszöntek, tanácsot kértek tőle. Nem számított, hogy szlovák, magyar, cigány, jómódú, vagy szegény, keresztény, vagy zsidó, vagy ateista, mindenkiben CSAK az embert nézte! Ezeket azért soroltam fel, mert az átlagos emberek ezek alapján különböztetnek meg és elfogadnak, vagy elutasítanak sajnos mind a mai napig, nem a belső értékek alapján....

Ő MINDENKIT szeretett, elfogadott, nem kritizált. GYÓGYÍTOTT.

Mivel a városi kórházzal szemben laktunk, gyakran mentünk át az orvos barátaihoz ezt-azt megbeszélni. Napjait minden vonatkozásban betöltötte a "kinek tudok segíteni, kit tudok egészségesebbé tenni " - nemes gondolata.

1974 szeptemberében Budapesten átvehette a vasoklevelet, amely jelenleg még az én tulajdonomban van, ugyancsak az eredeti, gyönyörű 1911-ben kapott diplomája is.

Mindkettőt felajánlottam a balassagyarmati Patika Múzeumnak, illetve a Nógrád Megyei Irattárnak megvételre, hogy megmaradjon emlékként Magyarországnak. Sajnos anyagiak hiányában ez nem sikerült.

Nagymamám 1961 szeptemberében meghalt, így Nagypapa a további éveiben már teljesen egyedül élt a 2 helyiségben haláláig 1979. július 20-ig.

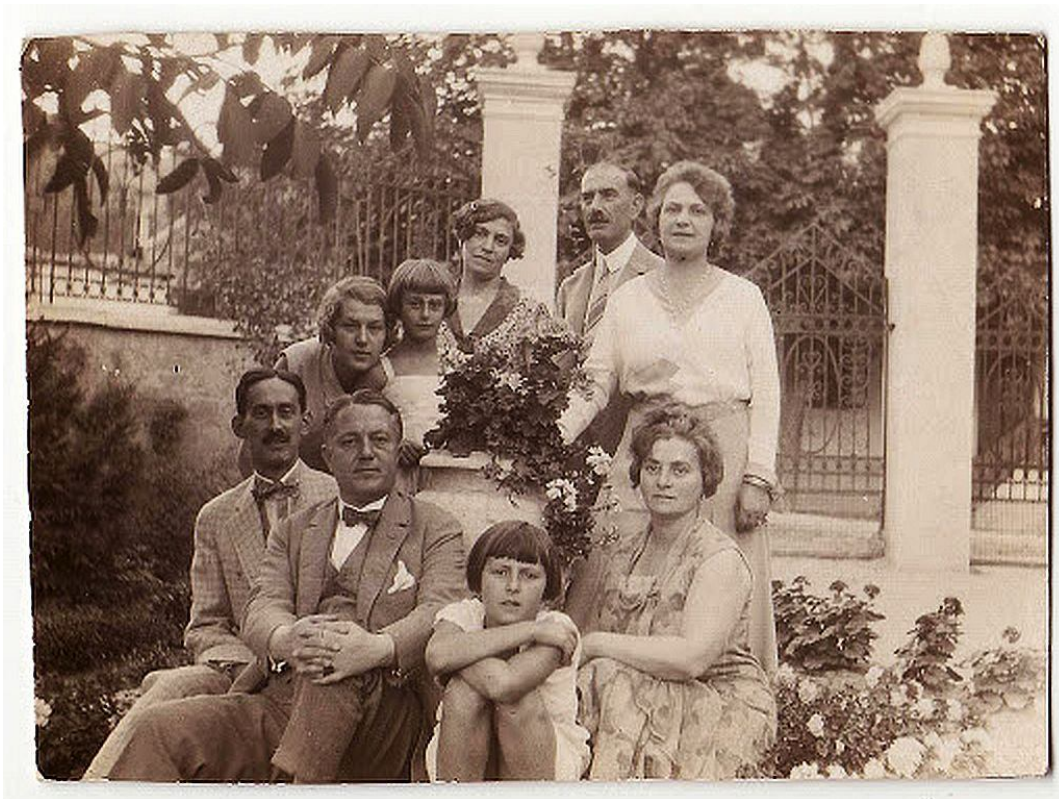
Ellátta minden téren magát, főzött különleges tehetséggel, befőzött, ételrecepteket talált ki és írt le, s közben a városi könyvtárból kölcsönzött különféle témájú könyveket olvasta, azokból jegyzetelt, magyarból németre fordított, szlovákból magyarra, németből szlovákra, kis írógépén szinte naponta gépelt sok-sok oldalt.

Halála is csodálatos volt: rosszul lett a ház bejáratánál és segítségért saját lábán átment a szemközti városi kórházba, ahol a portán még rosszabbul lett, elvesztette az eszméletét és pár napon belül örökre elaludt (infarktust kapott a jóságos szíve...).

Számomra Ő a leghíresebb magyar gyógyszerész.

A történet befejező és szintén érdekes része, Nagypapám barátjának története:

Őt **Rebmann Rókusnak** hívták. Együtt járt Nagypapámmal Budapesten a Semmelweis Egyetemre, élete végéig testvéri jó barátságban voltak. Őt sajnos személyesen nem ismertem, de amit tudok róla, hogy a balassagyarmati Patika Múzeum az ő néhai patikájában van berendezve, szóval ő is gyógyszerész volt. Felesége Horváth Valéria volt, akinek az öccse a híres pénzügyvezető művész **Horváth Ede**.

*Káposztássy Gyula és Rebmann Rókus feleségeivel és családtagokkal.
Az alsó sorban bal szélén Káposztássy Gyula, a legfelső sorban középen Rebmann Rókus,
jobbszélén felesége Rebmanné Horváth Valéria (Horváth Ede híres pénzügyes művész nővére)
kb. 1925-1930 körüli kép*

Neves balassagyarmati lakosok voltak mindhárman.

Szívélyes üdvözléssel

Székelyné Gáts (Káposztássy) Csilla
(kétszeres gyógyszerész unoka)

Gödöllő, 2014. március 4.